

Szerkesztőség
Via S. Andrea Troyer ház.
Amministrazione
Tipografia P. BATTARA

FIUME

Hirdetési nyilatkozat:
Folyóiratnak árszabály szerint a kiadó
hivatalban, Battara P. könyvnyomdája

Előfizetési ár — Associazione
Egy évre Per 1 anno 6.— fr.
Félévre 3 mesi 3.—
Negyedévre 3 1.50

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetési iroda
jában Budapest, Váci-utca, Oppelik
B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Inserzioni ed articoli comunicati si assu-
mono nell'ufficio di spedizione in Fiume
Tipografia Battara.

1891 Márczius I

Megjelenik minden vasárnap

I Marzo 1891

A magyar tengeri kereskedelmi viszonyokról

II
E czég áttelepülése oly érdeklődést és mozgalmat keltett a trieszti czégek körében, hogy az osztrák kikötő város ismét följajdult a Fiume által okozott verseny miatt. — Trieszt a régi nótát fújja; Fiumében nem lát egyebet, mint rivalitást, mely az ő piacának megtartására törekszik. — Régi hibája ez Triesztnak; nem tud belépni a gyakorlatba, hogy úgy az osztrák, mint a magyar kikötő város eljárhat a maga lábán, a nélkül, hogy egymásnak kárát okozná.

Triesztnak az adott viszonyok között sokkal magasabb s így célhoz vezetőbb szempontokra keletkezett fektetni; a két kikötő városnak a Trieszt által fölvetett „káros rivalitás” helyett ugyiszoval egymást kellene közelebb hozni; használja az úgy az osztrák, mint a speciálisan vett magyar tengeri kereskedelemnek.

És részünkről nem is riadunk vissza Trieszttel szorosabb üzleti összeköttetésekbe lépni; ellenkezőleg alig várjuk az időt, hogy a jelenlegi kerülő vasuti összeköttetés helyett, sokkal egyenesebb és rövidebb vaspálya épüljön, hogy a telefon Trieszt és Fiume közt stb. mihamarabb létesüljön.

A rivalitás folytonos hangoz-

tatása és a nyílt megtorlás jellegét magukon viselő törekvések, nem fognak sohasem gátot vehetni a magyar tenkeri kereskedelem s a kikötő város fejlődése elé. Mert ha egyben-másban megelőztük is Triesztet, számtalan alkalmas mód és eszköz áll még a trieszti rendelőzésére, melyek az osztrák tengeri kereskedelem és Triesztnak fejlődését előnyösen előmozdíthatják. Sem Triesztnak, sem Fiumének nincs érdekében, akár a forgalmat, akár a gyáripárt tekintve, oly intézkedéseket létesíteni, melyek végeredményeikben kölcsönösen meledő és káros versenyre vezetnének.

A trieszti legújabbban a fiumeiek mintájára egy kőolajfinomító gyár fölállítását tervezik. — Nincsenek a fiumei kőolajfinomító gyártelepet felteni; versenyképessége oly erős, hogy termékével nemcsak a magyar de az osztrák piacokat is uralja. Ha ily körülmények között a triesztiek mindamellett nagyon ragaszkodnak egy kőolajfinomító létesítéséhez, ennek természetes következményeivel az első pillanatra mindenki tiszában lehet.

Ismételjük, hogy a féltékenykedés nem fogja Triesztet a célra vezető eszközökhöz juttatni. — mert tagadhatatlan, hogy ép a helytelen fölfogások zűrzavara harczában mindenről, csak azoknak a mélyreható okoknak a kutatásáról nincs szó, melyek Trieszt keres-

kedelmét már is több oldalról éreztetve megtámadták.

És hogy többet ne mondjunk, elég legyen rámutatnunk a közvetlen áruházasokra a kelettel. Megtörtént csak a közelmúltban is az a halatlan eset, hogy a német vasutak Hamburgom át azu. n. levantei versenydíjszabást léptették érvénybe. E díjszabás lehetővé tette, hogy akár az osztrák, akár a magyar piacokról az óriási kerülő daczára egyes áruk olcsóbban jutottak és jutnak részben ma is a török kikötőbe, mint Triesztnél és Fiumén át.

Fiumének nem állanak azok a hatalmas forgalmi eszközök rendelkezésre, mely Trieszt részére oly nagy előnyökkel biztosíthatna, s így e tekintetben Fiumének nincs mit a szemére hányni.

Azonban Triesztben ott van a hatalmas Lloydársulat, mely csak az osztrák kereskedelmi érdekeket tartja szem előtt. — A nagyszabású forgalmi eszközökkel rendelkező Lloydársulatnak, mely a Levantában valóságos nagy hatalommá nőtte ki magát, nem is lett volna szabad bevéármia, hogy a német vasutak levantei díjszabása érvényre juthasson, vagy hogy az ily tarifák létesítésére még csak reá is gondolhassanak. — A bajokon némileg segítve lett ugyan, de maga a tény rést ütött a Lloydnak levantei tekintélyén s világot vetett annak egészségtelen tarifa-politikájára.

Ha a trieszti első sorban egészségesebb és egységesebb forgalmi viszonyok megteremtésére törekednek, úgy önként elő fognak állani azok a tényezők, melyekkel a különben nem is oly nagy bajokat, az osztrák kikötőváros, minden káros rivalitás nélkül is megszüntetheti.

A magyar tengeri kereskedelmi viszonyok örvedetesnek ígérkező átalakítása mellett, az ipar terén is haladást konstatálhatunk.

A legújabb időkig a selyemszövetek dolgában csaknem kizárólag a külföldre szorultunk és ha ezuttal kizárólag azokról a selyemcikkekről szólnunk, melyeket hazánkban a népies viselet fedezése igényelt smelynek utján nagyösszegek vándoroltak ki Olaszországba, úgy méltán örülhetünk a fiumei selyemszövőgyár megalapításának.

A gyár ma még Olaszországból földözi selyemfonál szükségletét; a fiumei szabad kikötő azonban nemsokára megszűnik s akkor a fiumei selyemszövő gyár a magyar selyemtermékekre lesz utalva s ez utóbbiak gyarapításának lesz egyik figyelemre méltó előmozdítója.

M. Sz.

Az államsegélyben részesülő hajójáratok forgalmi eredménye.

Az „Adria társaság” forgalma. Az január hóban 12 gőzöst indított el Fiuméből és néze 8 gőzös érkezett. Adria tengeri hajózási társaság f. évi

A hazai képzőművészeti kiállítás Fiumében.

II.
Az országos magyar képzőművészeti társulat fiumei kiállítása mondhatnók meszerül gyorsasággal nyílt meg; a megnyitás órájától lapunk megjelenése g alig néhány óra választott el bennünket; elég kevés idő arra, hogy a kiállítás művészeti oldalával lényegével behatóbban foglalkozhassunk.

Ma midőn a nyugalmasabszemlélté- letével tekintünk végig a kiállításon, csak nyugodt lélekkel ismételtetjük azt, hogy a kiállítás által első pillanatban előidézett kedvező benyomást minden irányban igazolva is látjuk.

A műértők szigorú bírálata a kiállítá- sról általában kedvező, s ha e véleményekhez hozzáadjuk a meleg elismerést, melyel a kiállítást látogató laikus közönség a hazai művészet alkotásainak Fiumében adózik, már magában véve örvedetes eredménynek tekinthető.

A hazai művészek becsülettel állottak meg helyüket; ez a tényállás; más kéri-

dés természetesen, hogy a maga kiállítá- s mily anyagi eredménnyel fog végződni, s vajon művészeink az aratót babérok mellett, találják-e Fiumében együt- tal oly műpártoló közönségre, is, mely műveikből legalább néhányat útmarasztal- a kikötővárosban. — E kérdés természetesen első sorban a művészeket ér- dekl, a mennyiben az anyagi elismerés kérdése sem marad teljesen megoldatlanul; nekünk a dolognak ez a része egészen más szempontból okozni nagy örömet; abból a szempontból, hogy Fiume készséggel sorakozott azok közé a városok közé, melyek a hazai mű- vészet Maecenásaiént készséggel tá- mogatják a hazai festészetet a magasabb czélok elérésében.

A Fiumében kiállított képek között egykettőnek a kivételével, alig akadunk olyan nagyobb szabású műrekre, mely- nek csodás kivétele azal a nagy varázssal hathatna reánk, mint Munkácsynak és Benzurnak hatalmas alkotásai; hogy azonban a kiállított képek is csaknem egytől egyik nagy erővel domborítják ki a még fiatal magyar festőművészet elevenességét, duzzadó erejét és, életkép- ségét, azt a szigorúan vett mű bíralat a

közönsége ítéletével összhangzó nyilatko- zása elismeri; és a mi még örvedete- sebb jelenség, hogy nem egy alkotáson látszik meg a magyar festészetnek tö- rekvése arra az önálló irányra, mely a saját jellegű művészetével lassankint megsza- badítja festőművészeinket az internaci- onális befolyás eddig nagyon is erősen érvényesült uralmától.

Nem is föltűnő hogy ép ez az új irányt, mely az olasz s egyéb külföldi isko- laknak az unalmasságra átesapó után- zásaitól lassankint megszabadítani igye- kszik a magyar mesterek alkotásait, sok tekintetben meg nem érti az a közön- ség, melyben eddig a hozzánk köz- lebb eső olaszországi művészetnek a miénktől eltérő irányban a fejlesztette ki lassanként a festészeti műrekek iránt az érdeket. És ha mindamellett a szigo- rúbb értelemben vett műbíralat a nagy közönség véleményével együtt kedvező irányban nyivánul, úgy ezt csak is, a kiállított festményekek érvényesülő azon iránynak tulajdoníthatjuk, mely az ujd- onság ingerén kívül szokatlan erejével és üdőségével is hatást képes gyakorolni.

A kiállítás műdarabjairól nem tartjuk szükségesnek részletes bíralatot monda-

ni, mely az egyes művek első bemutatása alkalmával csaknem kerülhetlenül szük- séges. — Legtöbbnyire kiállították már ezek a sok esetben a kimeletlenségig is szigorú bíralatokat a külföldi, de külö- nösen a budapesti kiállítások alatt. — Ezuttal érdekesebbnek tartjuk inkább az- zokat a benyomásokat lehetőleg ismer- tetni, melyet a kiállítás egyes darabjai a közönségre általában gyakoroltak.

A Nadler Róbert »Dachani nője« mel- lett különös figyelmére méltatta Vastagh Géza „Kacsaképet”, melyannyi élethűség- gel, és ritka finom kivittelal van meg- főstve; „A tél öröme» Gyárfás Jenőtől. szintén kitűnő kép, azonban a pompás és élethű alakok nincsenek egymással arányban, s úgy látszik mintha lég- türes térben volnának elhelyezve; Eisen- hut Ferencz, kit bátran nevezhetünk a színkezelés nagy mesterének valamennyi képével föltűnést keltett; különösen az „Élet előtt»-i festményének, mindig sok a bamuója. — Sikertűt kép a Tornay Gyula „Háromre» — Tölgyesy Artur »Magányá»-t, mely a kormány tulajdona, úgy a műbíralók mint a közönség a tárlat egyik legszebb darabjának tart- ják, azonbanba többi képeivdsielőszerezettel

hajó	üresen	tonna
1,057	96,956	
444	57,240	
1	199	
12	2,022	
6	5,714	
94	112,254	
3	2,314	
9	5,510	
34	10,187	
11	4,159	
1	300	
1	889	
773	297,734	
Indult	üresen	tonna
856	74,837	
2	296	8,346
1	1,158	
2	91	
39	49,656	
1	249	
1	970	
62	6,048	
359	141,394	

Az osztr.-magyar hadihajók Fiumében.

Az osztr.-magyar hajóraj tegnap szombattal reggel 8 órakor tűnt föl a fumei öböl látóhatárán. — A hadihajók érkezését a szombaton virradóra Fiuméba jött két angol hajó kapitányai már előre jelezték, miután velük utközben találkoztak.

Alig tűntek föl a hadihajók a „*Quarnero*” öböl bójáitól. *Nyirő* Gábor tengerkapitány és *Crespi* Ferenc tengerkapitány a „*Klotild*” gőzhajón reggel 9 órakor a kikötő mentén, hogy a szükséges intézkedésekről előleget tájékoztassanak.

A hajók 10 óra után érkeztek meg a kikötő elé. — A hajóraj, mely *Hinke* tengerkapitány parancsnokága alatt áll, a kikötő közeli hadigőzözők képezte. *Radecky* fregattkapitány, *Erzherzog Friedrich* és *Frundsberg* korvettkapitányok, a *Nautilus* és *Albatros* ágyúszállók. A hajók szokás szerint a kikötőn kívül a hadi tengerészeti akadémiával szemben kötöttek ki.

Ugyancsak tegnap délelőtt báró *Sterneck* ellenadmirál a „*Greif*”, hadiyacht parancsnokával tisztelgett *Zichy* Agost kormányzóval.

Délután fél kettőkor *Hinke* ellentengerkapitány vezetésével a hadihajók parancsnokai tettek tisztelő látogatást gróf *Zichy* Agost kormányzóval, *Ciotta* polgármesterrel, *Catinelli* tábornokkal, *Seemann* fregattkapitánnyal a hadi tengerészeti akadémiával szemben; báró *Sterneck* pedig *Fesüs* Béla miniszteri tanácsossal tisztelgett.

Gróf *Zichy* Agost kormányzó ma délelőtt vizsgozta a hajóraj lövésztűzeinek látogatását, mely alkalommal tizenhét ágyúlével üdvözölték.

Ciotta polgármester és *Gelletich* Miklós a muniqipium alelnöke még tegnap délután vizsgozták a parancsnokok látogatásait.

A hadi hajóraj tisztelőre gróf *Zichy* Agost kormányzó ma este fényes díszbált ad, melyre a katonai és a polgári hatóságok fűjelváltak.

A díszbált, mint lapunk zártkörű értesülünk, *József főherceg* ő fensége is megjelenik.

Helyi és különféle hírek

József főherceg családja — mint lapunk zártkörű értesülünk — a m. kir. állami vasutak gyorsvonatával holnap reggel 7 órakor Fiuméba érkezik.

Gróf *Zichy* Agost kormányzót, ki e hó 27-kén lelolyt udvari ünnepekre kapott királyi meghívás folytán Budapestre utazott a tegnap d. e. déli vasuti gyorsvonattal Fiuméba visszaérkezett.

Forinyák altábornagy *József József* hadsegéde e hó 24-kén érkezett meg Fiuméba, s itt néhány napot töltött. Forinyák altábornagyot megérkezése napján ő fensége *József főherceg* kihallgatáson fogadta; e hó 26-kán pedig a díszes honvédségi laktanyát tekintette meg. — Az altábornagy a hosszabb ideig tartott szemle után, úgy a laktanyában tapasztalt példás rend és tisztaság, valamint a legénység magatartása fölött *Liszky* Kálmán honvédszázados parancsnoknak teljes megelégedését fejezte ki.

Országgyűlési képviselők Fiumében. *Bohus* László, *Geneszy* Albert, *Pukovits* József, *Szalay* Imre országgyűlési képviselők, *Vojnits* Oszkár földbirtokos e hó 23-kán Fiuméba érkeztek. Miután a város főbb nevezetességeit megtekintették, még aznap délután a „*Steering*” és *társai*” gőzhajózási társulat „*Sybil*” nevű külön gőzösen *Malle* Marziale lovag társaságában *Vaglia* szigetére rándultak ki szalonkavadászatra. A vendégek két napi eredménytelen vadász után visszatértek Fiuméba, hon-

nét *Bohus* László, *Pukovits* József, és *Vojnits* Oszkár a mult szerdán február hó 25-kén este ugyan csak a „*Sybil*” gőzhajón Anconába, s onnét vasuton Rómába utaztak; *Szalay* Imre országgyűlési képviselő Dalmáciába, Spalato-ba, *Geneszy* Albert országgyűlési képviselő pedig közbejött család gyász folytán Budapestre utazott.

Báró Sterneck az osztrák magyar haditengerészeti parancsnok, a hadihajó Fiuméba érkezése alkalmára e hó 27-kén városunkba megérkezett.

Hajnal Antal miniszter. oszt. tanácsos a fumei m. kikötő építészeti hivatal vezetője e hó 26-kán hosszabb ideig tartó külföldi útra indult. Hajnal Antal a kormány megbízásából teszi meg külföldi útját, hogy Németországban, Belgiumban, Hollandiában s egyéb államokban a kikötői viszonyokat tanulmányozza.

A fumei apát-bános, Dr. *Badini* Cajetán, kit a városi képviselőtestület nemrégiben választott meg, e hó 25-kén érkezett meg Zengből Fiuméba, hogy állomásának elfoglalása végett a szükséges előintézkedéseket tegye.

A mexicói ültetvényes életről érdekes leírást tett közbe *Bánó* József közéletünknek e kiváló alakja. — A leírás fia, a fumei körökben is ismert *Bánó* Jenő írta atyjához, fölülte érdekes levél alakjában. — Az élénk közle-ményből, mely a „*Pesti Napló*” f. é. február 24 ki számában jelent meg, arról is értesülünk, hogy *Bánó* Jenő újabb könyvet készül kiadni délamerikai tapasztalatairól.

A képzőművészeti kiállításból. — A képzőművészeti kiállítást a lelolyt hét folyamán elég szép számú közönség kereste föl; a helybeli látogatók mellett szép számmal tekintettek meg a tárlatot az abbaziai vendégek is, valamint az ez idő szerint Fiumében tartozkodó idegenek. — A megnyitás napjától számított első hat nap alatt megközelítőleg 7.800 látogató fordult meg a kiállításon, nem számítva bele az egyes intézetek tanulóit kik tanított vezetés mellett keresték föl a kiállítást. — Élénk érdeklődést tanúsít a kiállítás iránt városunk előkelősége melynek köréből számosan újra és újra meglátogatják a tárlatot. — A képvásárlási kedvrel ma még vajmi keveset szólhatunk. Jó példával járt már elől a kiállítás eszméjének megpendítője és tulajdonképeni létrehozója gróf *Zichy* Agost kormányzó, ki azonnal a kiállítás napján, megvette *Telepy* Károlynak „*A hídegy Szamos völgyéből*” című festményét. — Fölemlítjük egyúttal, hogy a „*Casino Patriottico*” mely helyiségeinek jó részét a kiállítási czélokra átengedte, szintén szándékozik aláírás útján egy képet megvásárolni, hogy azt a kiállítás emlékére a casinó díszes termeinek egyikében elhelyezze.

A Kiss-féle gyermekmenhely 50 éves jubileuma. Nemeskür Kiss Pálné volt fumei kormányzó neje 1841-ben csinos menhelyt létesített a kikötővárosban. Az intézet, mely Fiumében egyúttal az első gyermek menhely volt, ez évben üli meg fönállásának 50-éves évfordulóját. — Az intézet igazgatója *Minach* János ez alkalomra megírta a gyermek-menhely történetét is.

Magyar predikáció. Dr. *Sándorffy* Nándor hittanár ma d. e. fél 11 órakor a „*San Vito és Modesto*” templomban magyar szent beszédet tart. — A predikáció tárgya: a házasság szentsége képezi. — Fölhívjuk reá a magyar ajkú közönség figyelmét.

Halálozás. *Ossoinack* Gennaroné szül. *Simonich* Franciska köztisztviselőben álló urasszony e hó 26-kán meghalt. — A boldogult temetése tegnap február hó 28-kán d. e. 10 órakor nagy részvét mellett ment végbe. — *Bolf* Franciska sz. *Fabbiani* asszony, *Bolf* Antal a munkásegylet alelnökének neje, e hó 27-kén hosszas betegség után elhunyt. Temetése ma d. e. 9 órakor ment végbe.

FIUME

Tengerészeti közlemény. Megjelent nyomtatásban az osztrák-magyar monarchia hadi- és kereskedelmi hajóinak és azok a nemzetközi jelzőkódex alapján megállapított megkülönböztetési jeleinek 1890 évi december végéig kijavított lejtroma, mely a révhivataloknál példányonként 15 kraj zártért kapható.

Szegények háza Fiumében. A városi jótékonyági bizottság tüzji, s néhány városi főbb tisztviselő *Ciotta* polgármester értekezletre hívott össze, hogy a tervben levő szegények háza részére alkalmas telekről legyen gondoskodva. — Hosszas megbeszélés után elhatározta az értekezlet, hogy az új szegények-házat városi telken és pedig a kisegítő kórház közelében fogja fölépíteni. — Az építkezési költségek meghaladják a kétszáz ezer forintot.

A „Società filarmonica-drammatica” tegnap 28 kán este sikerült műkedvelő estélyt rendezett. Az érdekes „estélyen” *Salvestri* G. „*Fatemi la corte*” („Udvartoljon nekem”) című vígjátéka került színre sikerrel elődással. — Fölem-lítjük egyúttal, hogy a társulat e hó 5 kén táncvizsgálommal egybekötött családias jellegű estélyt rendez.

A koporsóban halt meg. Különös módon halt meg *Ziegler* Imre volt fumei dohánnyárányügylő; — *Ziegler*, ki hosszabb időn át betegekedett, halála előtt néhány nappal maga rendelte meg a koporsóját és sirkesztyjét, s ezeket lakására is vitette. — Midőn *Ziegler* halálát közel dnti érezte, fekete ruhába öltözködött, gyertyákat gyújtott, s így a nagy újjára teljesen fölkészülöve belefeküdt a koporsóba, s ott nyugodtan bevárta míg lehunyta szemeit. — A házba lépők így találták meg a különöz embert, ki minden áron megakarta kimélni környezetét attól a fáradságtól, hogy őt fölöltöztessék, s a koporsóba elhelyezték.

A Kárpátgyelet fumei osztálya köréből. A magyarországi Kárpátgyelet fumei osztálya a mult hó folyamán is folytatta a kirándulásokát; február hó 15-kén *Blas* K. József alelnök vezetésével *Drenova* és *Lubanjon* át Grohovo-ba öt órai gyaloglással; a kirándulásban az egyesületnek tizenhat tagja vett részt; a február hó 22-ki kirándulás 21 taggal *Schlemmer* Karoly egyleti elnök vezetésével történt *Coblari* és *Saroni* helyiségeken át *San-Marcoba*; a kirándulók *Pechlinea* át tértek vissza összesen 6 órai gyaloglással. — Ugyancsak a közelmult február hóban, és pedig 21-kén este az egyesület férfi és nőtagjai a „*Dede szállóban*” házias jellegű estélyre gyűltek össze; mely kitűnő hangulatban a hajnali órákig tartott; a második estély ma este 8 órakor lesz a „*Giardino Pubblico*” vendéglői helyiségében.

A fumei veterán-egylet évi közgyűlése. — A fumei veterán egylet ma délután tartja meg rendez évi közgyűlését. Úgy értesülünk, hogy az egylet eddigi ügybuzgó alelnöke *Derecnovich*, tisztségéről lemondani készül.

Gróf Csáky miniszter legújabb körrendelete. Gróf Csáky Albin a valás és közoktatásügyi m. kir. miniszter a folyó évi pünkösd ünnepeken, a magyar tanulók által a fővárosban tartandó országos tornaverseny ügyében, a hat- és nyolcosztályú középiskolák igazgatóihoz körrendeletet intézett. — E rendelet egyik czéja az iskolai tornázás terén szélszótlan és elszigetel-n működő törekvéseket egy országos keretben egyesíteni, s a hazai tanulók tornagyakoratait együttes bemutatással szemléltetni, s egyúttal a hazai iskolai tornázás jelenlegi állapójáról főbb vonásában meggyőződni. — Az országos tornaverseny kötelekbe a körrendelet értelmében, általában a középiskolák, polgári iskolák, tanító képző intézetek a középiskolákkal egyenrangú szakiskolák, és főiskolák tartoznak. Az országos tornaversenyen egy-egy intézetből 20—30 tanuló vehet részt, 12-vel kevesebb azonban föl nem vehetik. A tornaversenyen

versenydíjakat is fognak kiosztani. — A magyar tanulók országos tornaversenyének programja a következő;

1. **Felvonulás** (I—VIII) Az összes tanulók kéttős rendekben, szakaszvezetővel, iskolák szerint és osztályonként, katonazene mellett vonulnak körül jobbról balra a versenytérre. — Oszlopba felállásbalra kanyarodással (I—VI) ugyanakkor az V—VIII. osztály elvonul.

Az erre betanított növendékek eléneklik a Goll-féle tornász-indulót („Fel hazánk hí nemzedéke”).

2. **Szabadgyakorlatot;** Négy ütehyű egyszerű tagszabadgyakorlatok.

3. **I—IV. osztály katonai rendgyakorlatai** (intézetek, illetőleg osztályok versenye).

4. **V—VIII. osztály felvonulása** ellenvonulással, nyolczas oszlopból tizenhatos sorokba.

5. **V—VIII. osztály nyolczütehyű tagszabadgyakorlatai.**

6. **V—VIII. osztály katonai rendgyakorlatai** (intézetek, illetőleg osztályok versenye). Egyidejűleg, a versenytér másik részén, fővárosi tanulókkal szoronyvadás.

7. **Iskolai szertornázás:** I—IV. osztályornázás, V—VI. csapatornázás.

8. **Egyes intézetek által szabadon választott szabadgyakorlatot** (esetleg kézi-szerekkel).

9. **Egyes tanulók versenye** (mindem osztályban külön győztesrel):

a) I—III. osztály: 100 méteres futási verseny (előny adással).

b) IV—VI. osztály: 150 méteres gátverseny 60 cm. magas, 6 gáttal (előnyadással).

c) VII—VIII. osztály: 500 méteres futási verseny (előnyadással).

d) V—VIII. osztály önként jelentkező tanulóknak gerelydobása czélba; egyidejűleg a versenytér másik részén magas ugrási verseny. (I—VIII.)

e) V—VIII. osztály; távolugrási és ködöbási verseny.

10. **Játékok:** I—II. osztály: kötélhuzás osztály ellen; egyidejűleg a versenytér másik részén III—IV. osztály: kör-róta labdajáték; V—VIII. osztály: kótyajáték és kifutó; egyéb bejelentett játékok.

11. **Felállítás.** Győztesek kihirdetése. Díjak kiosztása.

Az erre betanított növendékek eléneklik *Kölcsey* Hymnusát. Elvonulás.

Veszedelemes sziklarobbantás. Nagy veszély fenyegette a fu ne ideiglenes vágőhid s a környékén fekvő épületeket. — A fumei kikötő építési vállalat ugyan is a város tulajdonát képező bányában február hó 26-kán reggel aknát robbantott föl, mely 5980 kilo diorexinnel volt megtöltve. A robbantással óriási mennyiségű: mintegy 26.000 köbméter sziklát választott ki a hegységből. — A kisebb nagyobb szikladarabok óriási erővel repültek szerte szét a robbantás környékén. Különösen erősen megrongálódott a vágőhídi épület tetőzete, egy nagyobb fabódét pedig csaknem teljesen elpusztított: a közel fekvő lakóházak egyikében az erős légnyomás folytán összedőlt a falépcsőzet, s a lakók az ablakon át voltak kénytelenek menekülni.

Kirándulás Konstantinápolyba. A konstantinápolyi kirándulás, melyet a m. kir. államvasutak menetjegyrodája a husvéti ünnepek alkalmából rendez, az utazóknak minden elképzelhető kényelmet fogja nyújtani, a mennyiben a különvonathoz külön étkező és hálókoosi is lesz csatolva; előbbiben, mely finom francia konyhát tart, történik az ellátás úrközben. A hálakocsiban csak az utasok foglalhatnak helyet, kik helyüket az ezért járó külön díj lefizetése mellett előre biztosítják. Részletes programok a menetjegyrodában (Hungári szálloda) kaphatók.

Felölös szerkesztő és tulajdonos **Mócs Zsigmond.**

Osztrák-magyar bank.

Az osztrák-magyar bank minden részvényére 1890 év második felére (23. osztalék-szelvény)

harminczkét forint 30 o. é. kr

jut, mely a f. évi február hó 4-től kezdve a **bécsi** és **budapesti** főintézeteknél, valamint az osztrák-magyar bank **összes fiókjait** kifizettetik.

Bécs 1891 február 3.

Az osztrák-magyar bank.

Zimmermann
alkoramányzó
L i e b e n
tanácsos
Leonhardt
ezértitkár

Alapítástól kezdve, kívül az összes világrészekre, József főherceg ös. és kir. Fensége udvari szállítója.

Első magyar gép- és tűzoltó-szerek gyártója, harang- és érc-öntője.

Walsér Ferencz

BUDAPEST, VII. Rottenbiller-utca 66.

készít tűzfelekedőket, gőz- és kézi erőre minden műszer és nagyságban, kerít felekedőket, vízhorodó kocsikat stb., tűzoltó szállító kocsikat, öntöző készülékeket magas nyomású vízvezetékhez, légszűrő felekedőket (Extintoreket), tűzoltó lámpákat (a legnagyobb töltő létrától a legkisebb kézi lámpáig), tűzoltó ommbuszok és tűzoltó gépek, s erkossikat, tűzoltó le- génygépi felszereléseket, foszfatvályukat, kútszivattyúkat, borszivattyúkat, szivattyú- kat, bármely ezirre, Centrifugák, zivattyú- kat, legnyomású póczegődőtűztűztű kő- szűtőket, érczhangokat minden nagyság- ban (az eddig előírtott legnagyobb 9700 kilogram), érczöntvényeket vasutak, szőha- jk és gyárak számára, elváltat teljes víz- művek és magán vízvezeték építését és felszerelését, nyilvános gőz- és kádfor- dok berendezését, ciosztek és bármely mű közegszükségű tárgynak szállítást.

Árjegyzékek és költségvetések Magyar és Német nyelven

Lereolás magyar, német, francia olasz, szerb és román nyelven

„ADRIA“

Magyar tengeri hajó- zási részvénytársaság.

1891. márczius havában az alant felsorolt első osztályú gőz- hajók (vagy más póthajók) fognak Fiume, a nyugot-európai és amerikai kikötők között közlekedni, ha csak rossz időjárás vagy előre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályoznak:

1891 márczius	Gőzös	1891 márczius
Rio de Janeiro, Santos	„Matlekovits“	1-10
Liverpool	„Palmyra“ (Cunard-Line)	1-10
London	„Durham“	1-10
Hull, Newcastle o/T	„Hidalgo“	1-10
Spalato Cattaro Antivari, Bari	„Braemar“	1-10
Glasgow	„Szápáry“	5-15
Bordeaux	„Jókai“	5-15
Rotterdam	„Széchenyi“	10-20
Malta, Catania, Messina, Bari, (Barletta, Brindisi, Cor- fú), Rouen, Leith	„Braemar“	10-20
Liverpool	„B. Kemény“	15-25
Glasgow	„Szápáry“	15-25
Hull, Newcastle o/T	„Savagossa“ (Cunard Line)	15-25
	„Adria“	21-31
	„Palermo“	21-31
Fiume	„Basano“	1-10
Hull, Newcastle c/T	„Tibor“	5-15
Rouen	„Morocco“ (Cunard Line)	5-15
Liverpool	„Morocco“ (Cunard Line)	5-15
Bordeaux	„Anglia“ (Anchor-Line)	5-15
New-York	„Anglia“ (Anchor-Line)	5-15
Malta, Catania, Messina, Bari, Barletta Brindisi, Corfú)	„Braemar“	5-15
Liverpool	„Trinidad“ (Cunard Line)	15-25
Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos	„Zichy“	21-31
London	„Wm. Bailey“	21-31
Glasgow	„Caigton“	21-31
Leith	„Hidalgo“	21-31
Hull, Newcastle o/T	„Hidalgo“	21-31
Spalato, Cattaro, Antivari, Bari	„Braemar“	21-31
Bari	„Tisa“	25/3-5/4

A már életbe léptetett vagy még alkalmazandó vesztégár intézkedések következtében történhető járat elmaradásért, vagy a fentemlített gőzösök későbbi indulásáért a társaság felelősséget nem vállal.

FIUME, 1890. február hóban.

BATTARA P. kö- és könyvnyomdája

PSEPHOFER J.-FÉLE

GYÓGYSZERTÁR

BÉCSBEN, I. KERSINGERSTRASSE 15. SZ. A.
„zum goldenen Reichsapfel“

Vértisztító labdacsek,

ezelőtt általános labdacsek neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség melyben ezen labdacsek csodás hatásukat észszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsek általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő házi-szerből készlet volna ne található.

Számtalan orvos által ezen labdacsek házi-szerül ajánlataknak és ajánlataknak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epa- zavarok, májbajok, köhika, vértőlulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajknál is: így sápkórul, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsek oly könnyen hatnak, hogy a legeseményes fájdalomakat sem okozzák, és ennek folytán meg a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacsek fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségeik után egészségük visszanyerése folytán hozzáuk intéztek, ezen helyen csak néhányat említnék azon meggyőzősél, hogy mindenki, a ki ezen labdacsekot egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888. október 22. én.

Tekintetes Úr!
Aláírt kéri, hogy felette hasznos és kitünő vértisztító labdacsekéből ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.
Neudeiter Ignáz, orvos.

Hrasche, Flódnik mellett, 1887. szept. hó 22. én.

Tekintetes Úr!
Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsei kezem közé kerültek, melyeknek hatásait ezenel megírom: Én gyermekkoromban meghittem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatraéltő labdacsei enzem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Ön ezért észszer. Nagy bizalom van, hogy ezen labdacsek engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már mások- nak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.
Külf. Teréz.

Bécs-Újhely, 1887. november 9. én.

Mélyen tisztelt Úr!
A legforróbb köszönetemet mondom ezenel Önnek 60 éves nagymém nevén. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurubban és vízkórúgában, már életét is meg- unta, melyől egyébként le is mondtott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztító labdacsekéből s azoknak állandó használata folytán tökéletesen ki- gyógyult.

Legfőbb tisztelttel
Weinzettel Josefa

Eichengraberamt, Gföf mellett, 1889. márczius 27. én.

Tekintetes Úr!
Aláírtott ismételtén kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsekéből. El nem mulasztanom legnagyobb el- ismerésemel kifejezni ezen labdacsek érte- ke felett és azok, a hol csak alkalom nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszészerinti használására Ont ezenel felhatalmazom.
Teljes tisztelttel
Hahn Ignáz.

Götschdorf, Kollach mellet Szilázia, 1886. okt. 8. én.

T. Úr.
Felkérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsekéből egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsekának köszönhetem, hogy egy gyomor- bajtól, mely engem 6t éven át gyötört megszabadultam. Ezen labdacsek nálam soha- sem fognak kifogni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tiszte- lettel
Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsek csakis a Psephofer J.-féle az „arany birodalmi almá- hoz“ címzett gyógyszerfárbán, Bécsben I. Singerstrasse 15. sz. a készítettnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdac- sot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csom- ag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 ft. 05 kr. ba kerül. Bérmentelen utánvételi küldésnél 1 ft. 10 kr. Egy csomagnál ke- vesebb nem küldetik el.

Az őszeg előbbeni beküldésnél (mi leg- öbban postatalványal eszközöztetik) bér- mentes küldésel együtt: 1 25 ft. 25 kr. 2 csomag 2 ft. 30 kr., 3 csomag 3 ft. 35 kr., 4 csomag 4 ft. 40 kr., 5 csomag 5 ft. 20 kr. és 10 csomag 9 ft. 20 kr. ba kerül.

Amerikai kösvénykenőcs,

gyors és biztos hatású, legjobb szer minden kösvényes és cefzős bajok n. m. gerinczagybántalom, tagszagotás, ischias, migraine, ideges fofűfűs, fűszagotás stb. stb. ellen. 1 forint 20 kr.

Tannoehinin hajkenőcs,

Psephofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve Egy elegánsan kialakított nagy szelencével 2 forint.

Általános tapasz,

Stendel tanár tól. Utós és szűrés által okozott sebeknél, mérges da- gadtatknál, hajknakoz, sebes vagy gyuladt- mell vagy más ily bajknál, mint kitünő szer, 160 kipróbálva, 1 tégely 50 kr. Bér- mentve 75 kr.

Fagybalszam,

Psephofer J.-től. Sok év óta a fagyos ta- gokra és minden idült sebre, mint legbiz- tesebb sebb elismerve, 1 köcsöggel 40 krajczár. Bérmentve 65 kr.

Utifüvedy,

egy általánosan ismert kitünő házi szer ha ut rekedtség, gövösés köhögés stb. ellen. 1 üvegeske ára 50 krajczár. 2 üveg bérment- ve 1 forint 50 kr.

Élet-essenzia

(prágai csöppek), megröndött gyom- or, rossz emésztés és mindennemű altes- ti bajok ellen kitünő házi-szer. 1 üveges- vel 22 kr., 12 üveg 2 ft.

Általános tisztító-só,

Bullrich A. W.-től. Kitünő házi-szer a rossz emésztés minden következményei, n. m.: fűfűs, szédülés, gyomoréges, gyomorhég, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint 50 kr.

Anol esodabalszam,

1 üveg 50 krajczár.

Por a lábizzadás ellen.

Ezen por megszünteti a lábizzadást s az azáltal képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábhelet és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bér- mentve 65 kr.

Golyva-balszam,

kitünő szer goly- va ellen. 1 ü- veg 40 kr. bérmentes küldésel 65 kr.

Helső vagy egészség-só

kitünő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajok- nál 1 csomag 1 ft.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdett őszeg bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerzet- nek. — Postai megrendelések a leggyor- sabban eszközöztetnek, ha a pénz-összeg e- lőre beküldetik; nagyobb megrendelések ut- ánvétellel küldetnek. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az ősz- szeg előre beérkezik, mely esetben a pos- taköltségek sokkal mérsékeltebbek.

NB. Nagy elterjedtségük követ- keztében ezen labdacsek a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utanoztatnak; ennek következtében kérétek csakis Psephofer J. féle vértisztító labdacsekot követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, mely- neknek használati utatitása a Psephofer J. névalírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon alírással vé- rös színben van ellátva.

X
Via S
Tipog
Előfz
Egy évre
Félévre
Negyedévre
2 hóra
Külföldre 1

189
A ha

A haza
tás megny
keltő pil
clénken é
sik örven
fontos ese
kötő váro

Tegnap
József főh
termékein
szánt disz
zet és kor
szentelt a
sának. —
egymásutá
ban minda
fosságú in
kül a mag
az ettől elv
reskedelem
is képzelhe

Mi ezim
s a kormán
át kifejtett
önfeláldozó
ményei gy
a hivalkodás
kalkodásnak
ezek, tanus
záségének bi
tyái az új é
ágnak.

A magyar
Állandó ki
A. Fiu

A kereskede
nyilott állandó
me valósult me
mékeinek a m
az ezzel össz
piacokon is h
teremteni, —
évekkel ezelőtt
végre Baross C
niszter azt a m
A muzeum I
máry előzte me
a fiumei állandó
szü időn át fog
gyel; hosszabb
alapos ismerete
rezve a külföldi
szervezetéről. —
tanulmányok ere
keretében is elé
fontosságú czélt.

A fiumei állar
got től ki a ki
ros után első so
mely világrész
idegenek, kiknek